Број 199 Нови Сад, у уторак 7. септембра 1920. ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВОМ. Година LI.

„Застава“ излази сваки дан, осим понедељника и празника. Претплата је 240 круна на годину, 120 на пола, а 60 круна за четврт године. Претплатити се може бар на четврт године.

Поједини број 1 Круна.

ЗАСТАВА

ОРГАН РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Рукописи се шаљу на уредништво „Заставе“: Нови Сад, Ћурчијска ул. бр. 10. а претплата на администрацију „Заставе“: Нови Сад, Ћурчијска улица бр. 16. Рукописи се не враћају.

Издавалац друштво „Рад“.

Куда то води!?

У последње време догађају се учестано неки догађаји у нашој новој држави, а особито у Тројединици и у Босни, који запрепашћују чак и оне људе, који ову збрку и безглавост насилно посматрају само кроз ружичне наочаре. Нећу да се упуштам у набрајање тих симптоматичних појава и догађаја; ко држи отворене очи, види их и без тога, али не могу да пропустим, а да се не осврнем на овај најновији, који се недавно догодио, а деломице још догађа, у срцу нашег дичног Срема, у метрополи српској: у Ср. Карловцима, а нећу да пропустим да га изнесем пред ширу јавност за то, да нашем свету, и меродавнима а и народу свратим пажњу на невероватна чуда, која се збивају а чија смо жртва ми — Срби радикали,

Ствар је у овом: Једанаест од двадесет и четири најугледнија Србина грађанина из Ср. Карловаца бирани огромном већином гласова на бирачкој листи радикалној за градске већнике нису хтели да уђу у градско веће уз мотивацију „да им српски образ не допушта, да седе у већу заједно са неким људима, које је изабрала за већнике „Хрватска Заједница“, јер су ти људи *ноторни шпијони, конфиденти и денунцијанти бивше аустро-угарске страховладе*, која је толико мучила Србе, а особито Карловчане.“

Две наредбе Народног Већа у Загребу, а после докинућа Народног Већа и једна банска наредба налаже свима властима, да се сви они, који су се за време рата срамно понашали и изазвали мржњу грађанства, имају уклонити са својих места, т. ј. ако такова у јавности заузимају. Међутим „Хрватска Заједница“ а и демократска странка баш су као навлаш неке такове људе бирали у градско веће.

И шта се сад догађа? Кад су иступили најпре првих једанаест, па после других једанаест и најзад последња два преостала Србина радикала из већа, не хотећи да седе у том срамном друштву састаје се онда то крње денунцијантско демократско веће од 13 чланова, и *осуђује нас све на губитак изборног права за 6 година!*

Утицали смо на жупанијску област а она — потврди одлуку овог крњег већа!

И сад и нехотице човек стане и мора да мисли: Па шта је наопако ово? Шта ми то доживљујемо и куд то води?

Да би се што већма истакла монстрезност овог поступка, нека ми се дозволи, а да ми се не замери нескромност, да испоредим, ко се осуђује и ко осуђује, па ћу узети за пример себе и своју политичку биографију.

30 година служио сам бесприкорно као професор на српској гимназији у Карловцима, бавио се књижевношћу и лепом и научном, па и политиком. Да сам стекао угледа сведочи, што сам изабран за председника црквене општине, тајника друштва срп. књижевника и новинара „Змаја“, за председника среске организације српске радикалне странке, за члана Школског Савета, за заменика главног школског референта, за председника друштва за исхрану нејачи из Босне и Херцеговине, за председника градског одбора за државну заштиту деце, за члана Народног Већа у Загребу, за члана Привременог Народног Представништва у Београду, за председника Народног Већа у Карловци, за начелника града Ср. Карловаца. Колико сам родољубива српска рада за то време развио, види се по томе, што сам српским душманима био трн у оку па сам већ на сам дан мобилизације затворен у Карловцима, те онда редом робовао: месец у Петроварадину, 7 месеци у Араду, 3 месеца у Самобору, 6 месеци у Копривници, 1 месец у Загребу, 15 месеци у Лепоглави, 4 месеца поново у Копривници.

И сад, кад је идеја за коју сам се борио, у нашој новој држави остварена, сад ми се одузима најсветије грађанско право!

А сад да видите, који су то, који ми га одузимају? 1.) Др. Левин *Красовић* (Leo Schön), главни конфидент и десна рука злогласног крвопије, шефа полиције карловачке за време рата, Валке. Шићарџија, који је наплаћивао Србима интернирцима по 2000 К, да их „избави“ из интернације. Валка опише, да је овај или онај имућан Србин опасан по државу и буде интерниран. Његов присни адлатус добије новце и увери Валку, да није опасан и он буде пуштен... Нико не сме интерниране походити, јер је то опасно по државу, ко пак плати дру Красовићу, тај добије пропусницу и може да походи интернирца и онда није опасно.

Један још фамознији случај његовог благотворног патриотског рада ускоро ће се расветлити и пред судом у Карловцима. За време Народног Већа био је непрекидно под најстрожијим полицајним надзором као бунџија, који је потајно, ноћу око себе скупљао овдашње Хрвате, незадовољне, што је нестало Аустрије.

2.) Стеван *Лацковић*, полицајни писар за време Валке. Исти је састављао спискове, ко да буде од Срба интерниран. Кажњен је од Нар. Већа затвором, што је приликом славе, кад је пао Београд од радости једног ни кривог ни дужног, мирног грађанина, Србина јавно злоставио и срамотио.

3.) Мартин *Тот*, пандур за време Валке; не треба истицати, шта то значи.

4.) Јосип *Холик*, за време Нар. Већа под најстрожијим полиц. надзором а и сад под судском истрагом, јер је недавно, као изабрани већник претио јавно, „да ће Раце поклати, а који остану живи, ногом преко Саве“.

5.) Павле *Бенко*, за време рата силеџија према Србима, особито према женама, на злу гласу као запсивач краља Петра и Србије.

6.) Вајни Србин и демократа Глиша *Чобанић*; због лажне његове сведоџбе осуђен честити Србин Јован Грбић на годину дана робије ради сметања јавног мира. Вођа целе ове тевабије др. Стеван Симеоновић-Чокић, велики пожртвовни несебични родољуб, познат, што се први одриче сама себе, кад год се треба жртвовати. Чувени уредник „Српске Мисли“, која је у хармонији са „Pester Lloyd“-ом клеветала радикале, да су покрали фондовске касе, за тим да су радикали издали српски народ Мађарима и т. д. Иначе народу за љубав само примио је из руку Тисиних зулумћара, кад су укинули нар.-црквн. автономију, фишкалат народних фондова поред свег закључка, да нико не послужи комесаријату, као узгредно је фишкал гимназијских фондова, фишкал опћине карловачке, фишкал сремско-карловачке задруге, фишкал за раздељење задруга у Срему и т. д., посланик на Хрв. Сабору, члан Народног Представништва, по божјој вољи а милости денунцијаната начелник карловачки. За време рата, кад су Карловчани тако љуто гоњени, добио из особитог признања Валкиног за своје родољубиво српско истицање дозволу, да се може склонити у Беч. У Бечу као „опасан Србин“ постао је војнички цензор, те контролирао, шта Срби војници пишу својим кућама. Вратив се у Загреб, у сабору држи говор у корист тога, да се свима Србима, који су пребегли у добровољце или избегли у Србију, одузму имања. На грађанској конференцији говорник и предлагач бојкота против денунцијаната, а дан уочи избора вођа тих истих денунцијаната, побратим дра Красовића и т. д. И ти људи одузимају сад мени и нашим свима најчеститијим, исправним и људима и Србима који су такођер били за рата много гоњени, интернирани и т. д. изборно право а жупанија, којој седи на челу Мишовић, потврђује то!

Па нека ми се дозволи, да у јавности запитам сад и Српски Народ и министра-председника дра Веснића и Министра правде М. Трифковића и Министра унутрашњих послова дра М. Драшковића:

Је ли ово она давно жуђена слобода и нова држава, за којом је Српство вековима сневало?

Је ли ово плод крви и жртава, што их је Српски Народ поднео.

Наш народ је робујући, патећи се и гоњен држао високо српску заставу и никад се није пољуљао у поуздању у себе и у нади на бољу будућност. У борби му је светлила из далека звезда преходница: слободна српска држава уједињеног народа и он је поуздано ишао за њом не жалећи ни труда ни жртава, јер је видео и знао куд хоће и шта хоће.

Та звезда сад почиње да се гаси и да настаје помрчина. Нека пазе меродавни, да Српски Народ, доведен до ивице стрпљења, не истури себи нову звезду

водиљу! Нека промисле, да народ губи веру у све, те да се може лако да догоди да,

Ил' ће очај да нас страти,
Или ћемо — подивљати!
Ко има уши нека чује!
Dixi et salvavi animam meam!

Ср. Карловци, 3. септ. 1920.

М. Недељковић,
нар. посланик.

Регентов пут у Париз.

— У вези с арнаутским нападима. —

Београд, 6. септембра.

Из Париза се брзојавља: Др. Трумбић је дошао из Лондона у Париз. Он ће се састати са Регентом, који долази инкогнито, с њиме ће претрести сва важна питања наше спољне политике. У Паризу се верује, да је сврха Регентова доласка *питање арнаутског напада на нашу јужну границу*.

Др. Трумбић ће 9. о м. пратећи Регента напустити Париз и поћи за Београд, јер 12. о. м. Регент треба да присуствује проглашењу патријаршије у Ср. Карловцима.

Крај народно-црквене автономије.

У предратним приликама српска радикална странка, борећи се за опстанак дела нашег народа у крајевима бивше аустро-угарске монархије, борећи се за живот и напредак народа, тражила је за ту борбу потребна утврђења. Такав један политички бедем беше народно-црквена автономија. Околности су такве биле да је радикална странка једино у нар.-црквеној автономији имала *оквира* за политичку, просветну и економску борбу. Народно-црквена автономија се морала изградити тако да што боље послужи народним интересима. У том раду су радикалној странци сметали не само силници, народни непријатељи из Пеште и Беча, него и њихове слуге, патриарси, епископи, неки свештеници, нарочито пак калуђери који су тражили благонаклоност мађарске владе да постану епископи. А служили су мађарској влади и понеки световни грађани, многи чланови наших такозваних отмених, богатих кућа, који су — и данас на површини.

Хвала јунаштву српске војске, хвала издржљивости нашег сељака, уопште народних маса: ми смо све тешкоће пребродили. Ми смо данас у својој држави, и ми не треба да тражимо бедеме и заштиту народно-црквене автономије да бисмо могли напредовати. Пошто је државна власт у нашим рукама, ми имамо парламенат, имамо своју Владу, имамо своје власти по општинама, срезовима и окрузима и у свима институцијама: ми имамо слободно поље рада за своје народно јачање и напредовање. Црква, у нас, добија сада чисто свој културно-морални значај. Свештеник престаће да буде нека врста политичког вође, и ако смо уверени да многи наши одлични, спремни, свесни свештеници у Војводини неће напуштати поље рада, него — ослобођени оних трзавица које је изазвала борба у народно-црквеној автономији — они ће наставити у просветно-напредном духу свој рад око просвећивања нашег народа и учвршћивања његових моралних особина.

Бацивши овако летимичан поглед на судбину наше народно-црквене автономије, одајмо све признање оним несебичним народним борцима, који су се трудили да нар.-црквену автономију уреде на напредним, радикалним, слободоумним а по народ корисним начелима!

Судбина нар.-црквене автономије решена је пре два-три дана у Београду. Између позваних фактора дошло је до споразума да се нар.-црквена автономија укине, а да се место покрајинских автономија створи једна јединствена православна српска црква. Документ о том важном решењу доносимо у целини. Он гласи:

Овлаштење.

Ми доле потписани изасланици клубова народних посланика радикалне странке, и демократске заједнице овлашћени од својих клубова (а у име народа кога заступамо, у привр. народном представништву) овим изјављујемо, да на конференцији свих православних епископа, одржаној у Београду 13./26. маја 1919. год., изречено а високим краљевским указом од 17. јуна 1920. год. проглашено уједињење свих православних црквених области у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца у једну автокефалну српску православну цркву, одговара не само канонима наше цркве, већ и жељи целокупног српског народа, те стога у име народа кога заступамо, у име својих клубова од којих смо на ово опуномоћени и у име своје дајемо пристанак и овлаштење г. г. Архијерејима Митрополије Карловачке, да могу у споразуму са осталим архијерејима српске православне цркве, са Госп. Министром Вера доносити пуноважне одлуке, које иду за тим, да се већ проглашено уједињење српских православних црквених области у нашој држави у једну цркву што пре и потпуно у живот привреде.

У Београду, 3. септембра 1920. год.

„Овлаштање“ су потписали: у име Врховног Управног Савета у Ср. Карловцима Др. Влада Манојловић и Валеријан Прибићевић, у име посланика: др. Жарко Миладиновић, прота Божа Поповић, Мита Ђорђевић (радикали), Др. Свет. Поповић, Др. Стеван Симеоновић-Чокић и Павле Драгић (демократе).

Политичке вести.

Кандидат за председника у нар. представништву.

Према споразуму странака у Нар. Представништву, председника кандидује радикална странка. Њен кандидат је г. Станојло *Вукчевић*, тридесет-годишњи народни борац, један од најчеститијих политичара, који у свом политичком раду досада никад није поклизнуо.

Честитања Француској.

Поводом педесетогодишњице Француске републике, која је проглашена 3. септембра 1870. године, после пораза на Седану, у име наше владе ће г. г. Веснић и Нинчић лично честитати француском посланику у Београду, а председнику републике, г. Дешанелу, и председнику владе, г. Милрану послаће се телеграфске честитке.

Немачко страховање.

Експозе министра дра Бенеша о Малој Антанти попраћен је у чехословачком парламенту интересантном дебатом. Чланови немачке буржоаске странке изразили су жебњу, да је цела ова акција управљена против Немачке. Социјалисти су изјавили да не одобравају никакве конвенције, они су за проглашење совјетског режима, као што је то у Русији. Сенатор Хорачек указује на то, да се Чехословачка требала угледати на Швајцарску, те себи осигурати систем неутралности. Др. Бенеш је одговорио на све тачке упућене на њега.

Листови пишући о овој изјави, тврде да је чехословачко југословенско-румунски савез у стању да створи повољну атмосферу у централној Европи. Војна конвенција није агресивна, те не представља никакву опасност.

НОВИ САД, 7. септембра 1920.

— Укидање наше народно-црквене автономије. Из Београда нам јављају, да је постигнут споразум између народних посланика и Владе да се укине народно-црквена автономија Митрополије Карловачке, јер после нашег политичког уједињења мора да дође до уједињења и на црквеном пољу. Опширније о том доносимо на другом мосту овог броја.

Вести.

— Одгођена скупштина срп. црк. општине у Новом Саду. Скупштинска седница српске црквене општине новосадске, заказана за 12. о. м., одгађа се због свечаног проглашења Патријаршије у Ср. Карловцима, на идућу недељу 17. о. м., што се овим даје скупштинарима на знање.

— Скупштина „Друштва за Српско Народно Позориште. Пошто 2. о. м. није се искупио довољан број чланова те се скупштина није могла одржати, сазива се нова скупштина друштва за 16. септембар у 5 сати после подне. Скупштина ће се одржати у свечаној дворани Матице Српске без обзира на број присутних чланова, но пошто је у питању промена устава „Друштва за Срп. Нар. Позориште, управа моли чланове да у што већем броју дођу.

Дневни ред:

1.) Извештај о раду Управе „Друштва за Срп. Нар. Позориште“. 2.) Извештај о имовном стању Друштва. 3.) Предлог о измени устава Друштва, с тим у вези избор нове Управе. 4.) Евентуалије. — Нови Сад, 2. септ. 1920. — *Управа.*

— Свечани дани у Срем. Карловцима. Као што смо јавили, 12. о. м. обавиће се уз највеће свечаности у Срем. Карловцима проглашење Српске Патријаршије. Регент долази посебним возом у 8 с. ујутру у пратњи свих министара и дипломатског кора; Архијереји дочекују Регента. Биће свечана литургија; после ће у свечаној синодској сали прочитаће Регент указ о проглашењу Патријаршије. 7. пешадијски пук краља Петра I. учествоваће у свечаности уз пратњу артиљерије. Грађани долазе са два засебна воза, и засебном лађом. Претходних дана сазвани су сви архијереји у Београд на конференцију због свечаности.

— Академска менза у Прагу. Сви чланови „Задруге Академичара из Војводине“ позивају се да одмах безусловно *телеграфски* известе Централни Управни Одбор у Новом Саду о тачној количини и врсти примуљених животних намирница, пошто ће жито из појединих места бити упућено према споразуму са Савезом млинова из БББ. у најближе млинове да се самеље, после чега ће Централни Одбор „Задруге“ обрачунавати са Управом Савеза Млинова, те тако уштедети новац и време око транспортовања жита.

Уједно се јавља свим члановима, да је на молбу Управног Одбора, Господин Командант I. Армије Војводе Петар Бојовић одобрио под бројем М. Бр. 3818./25. августа 1920. год. употребу војничких кола и аутомобила за пренос животних намирница за војвођанску мензу у Прагу из појединих места у жупанијска и сресна средишта, у свима приликама над је то узгред и кад би се аутомобили или кола из тих места враћала празна или потпуно ненатоварена по извршењу својих редовних дужности.

Давање аутомобила, кола, за ове потребе Командант Дивизије (Начелник) одобриће да воље транспората ово чине на претставку легитимованих лица из одбора за снабдевање ђачких трпеза у Прагу.

Ставља се ово свим члановима „Задруге“ до знања, да би могли ове олакшице употребити те да не би излишно трошили на те потребе. *Св. Живојновић*, тајник.

— **Више Девојачке — Грађанске Школе.** Министарство Просвете допунило је своју одлуку о Вишој Девојачкој Школи новосадској и разрешило автономне више девојачке школе и претворило их у Државне Женске Грађанске Школе. Као што се види, само су добиле други назив, а оне су и досад биле грађанске школе.

— **Суфлер (шапталац)** мушки или женски макар и почетник потребан је Српском Народном Позоришту. Ступити може одмах.

— **За независну штампу.** Новосадски лист „Дунав“, којега је покренуо познати наш новинар и књижевник др. Каменко *Суботић*, претвара се у акционарско друштво, које ће, уз лист „Дунав“, финансирати одштампавање добрих књига из тога листа и модерни биро за рекламу. „Дунав“ ће се повећати и уз политички део, доносиће забаву, чланке за народну просвету и илустрације. За сада се отвара упис на 1000 ком. акција по 50 дин., а акције се у Новоме Саду могу уписати у Прометној Банци и код управе „Дунава“. Пошто Војводина треба јаку и развијену српску штампу, и како је наш народ преплављен штампом из мутних и српском народу непријатељских извора финансираном, ово ново наше предузеће препоручујемо пажњи нашег света. Позната енергија и вредноћа г. Суботића гаранција је не само за моралан него и за материјалан успех овог предузећа.

— **Пописивање, жигосање и повлачење обвезница Аустрије и Мађарске.** Према решењу министарства Финансија Генералне Дирекције Држав. Дугова од 14. августа 1920. Д. бр. 4132 имаде се наскоро провести пописивање и жигосање свих *предратних* обвезница Аустрије и Угарске, те пописивање, жигосање и повлачење *ратних* обвезница речених држава. Овај ће се посао обавити преко подручних пореских одељења а под надзором Делегације Министарства Финансија.

Пописиваће се све обвезнице (ратне или предратне) које се сада налазе на територији наше Краљевине. Сваки ималац обвезница може своје обвезнице поднети на потпис и жигосање само једном пописном месту. Они имаоци (сопственици) чије се обвезнице налазе једним делом код банака, дужни су пригодом личног подношења изјавити, да обвезнице имаду депоноване и код које банке. Банке са своје стране су дужне пријавити све своје папире, било сопствене, било својих клијената, а које се налазе ма по којем основу код банака у земљи.

Попис и повлачење ратних обвезница вршиће се у року од 15 дана и то од 6-20 септембра 920. а попис и жигосање предратних папира у року од 20 дана и то од 6 до 25 септембра 1920.

Овај се рок неће ни у којем случају продуживати. Никакве пријаве ни рекламације, ма по ком основу, а по предмету пописа и жигосања обвезница ратних и предратних зајмова, чијем се попису сада приступа, неће се примати по истеку означених рокова.

— **Земаљске трке у Београду.** Дунавско Коло Јахача, које ради преко 40 година, подигло је било модерно тркалиште код Београда у близини фабрике шећера и у пролеће 1914. године почело приређивати земаљске утакмице коњских грла. У току рата *непријатељ је све стабилне уништио* и онемогућио рад од ослобођења до данас.

Међутим Управа Кола неуморно је радила и сада су послови у том стадијуму да Управа на своме обновљеноме тркалишту приређује три тркачка састанка 11., 19. и 26. септембра и то: I. тркачки састанак 11. септембра са овим програмом: 1.) Трка полукрвних трогодишњих приплодних грла, приступна за сва мушка и женска грла ождребљена у 1917. г. Дужина стазе 1500 м. Уписнина 100 дин. I награда 4000 дин. огајивачу 500 дин. II награда 1000, III награда 500 дин. 2.) Трка пунокрвних трогодишњих приплодних грла. Приступна за сва мушка и женска грла ождребљена у 1917. г. Дужина стазе 1500 м. Уписнина 100 дин. Награде: I 5000, одгајивачу 600, II 1500, III 600. дин. 3.) Трка полукрвних приплодних грла, мушких и женских од четири године старости па на више. Дужина стазе 2000 м. Уписнина 100 дин. Награда: I 4000, одгајивачу 500, II 1000, III 500. дин. 4.) Трка пунокрвних приплодних грла, мушких и женских од четири г. старости па на више. Дужина стазе 2000 м. Уписнина 100 дин. Награде: I 5000 дин. одгајивачу 600 дин. II 1500, III 600 дин. 5.) Официрска трка. Приступна за сва грла од четири године старости па на више. Стаза 2400 м. са 6 препона, уписнина 100 дин. Награде: I 3000 дин. II 1000 дин., III 500 дин.

Пријаве за трговачка грла примаће се *до 10. овог месеца.*

— **Зубе** пломбира, вади без бола, вештачки умеће Др. Рајковић Нови Сад, Грчкошколска ул. 6. број I. кат; поред Централног Завода. 1005 5—10

Паликућа и лопов у једном лицу.

— Запаљена и окрадена кућа у новосадској Салајци. — Зликовац-девојка. — Велика опасност по суседство. — Паликућа и лопов пред преким судом. —

Нови Сад, 7. септембра.

У четвртак 2. о. м. око 10 сати увече запрвенило се над новосадском чисто српском четврти Салајком. Беше то пожар у Дуговићевој улици. Са алмашке цркве је ударало звоно наопако, пушке су пуцале на узбуну, а пожар се ширио, кад се тек после по сата „будни“ стражар на торњу градске куће сети да звони на ватру. Кад су пожарници стигли, била је у пламену кућа Васе Кантарџића-Пирошког у Дуговићевој улици заједно са шупом и суседовим свињцем. Напорним радом успело се, да се пожар локализира, а да беше иоле ветра, оде читав онај сокак!

Како је избио пожар? *Злочином једне девојке*, из које је такођер зинуо Мамон, која се угледала на велике, господске лопове и пљачкаше те се решила на ужасан злочин: *да најпре окраде, а затим запали кућу, да нестане трага крађи.*

Овдашњи становник Васа Кантарџић и жена му у среду одоше послом у В. Бечкерек и, како немају другог друштва, закључаше кућу. У комшилуку станује 23-годишња девојка Даринка *Влашкалина*, надничарка, родом из Г. Ковиља. Ова се увукла у Кантарџићеву кућу па је почела извлачити ствари из њих. Један редар случајно је спази и запита је, шта то носи.

— Селим се у други квартиљ, — рече крадљивица.

Кад је ватра букнула, редару се учини ствар сумњива и пријави полицији, која изнађе крадљивицу и паликућу те је ухапси. Ухапшена Даринка је исказала ово: У четвртак ју је јако болела глава и у том стању јој паде на памет, да је Кантарџићева кућа сама па се реши, да је похара. То је и учинила и да би нестало трага крађи, запалила је кућу. Чим је пламен лизнуо, покајала се те је хтела да гаси, али не беше воде. Чувши да долази свет, побегла је.

Ова паликућа-лопов предата је у истражни затвор и како њено дело спада пред преки суд, то ће јој новосадски окружни суд као *преки суд* можда већ данас судити.

Чује се, да је и та паликућа била међу оним перверзним жентуринама, које су онномад, кад је стрељан разбојник Миловановић-Палигорић, дерале се: „Збогом, Драги!“ те „Драгом“ сваку ноћ од то доба китиле гроб. Ова Даринка и нека Сентомашкиња шверцерка највише су викале и жалиле за „Драгим“ и сад се овој паликући лако може десити, да оде за разбојником на онај свет...

Телеграми.

(Брзојавна Агенција „Војводина“, Н. Сад).

Руско-пољски рат.

— Офанзива украјинске војске. — Нови услови за мир. —

Тарнов, 6. септембра. Украјинска агенција јавља: Украјинска армада Павленкова, која већ недељама војује на крајњем десном клилу пољско-украјинског фронта у западној Галицији и повукла се до простора Станислав-Коломија, бранећи доњи Серет и ушће Стрија, сад је прешла Дњестар и покренула акцију против бољшевичког фронта код Лавова. Цела линија од Лавова до Ходорова је очишћена од црвених трупа. Заробљен је цео бољшевички штаб.

Варшава, 6. септембра. Састала се делегација, која ће одредити нове услове за мир совјетској влади у Москви.

Објава изборног закона.

Београд, 6. септембра. Пошто су сви послови са изборним законом у Парламенту завршени, а изборни закон је јуче објављен, то ће се прећи на буџет. Парламентарни финансијски одбор још ће се у току данашњег дана састати и предати све предлоге на даље решавање.

Побуне и страјкови у Италији.

Београд, 6. септембра. Побуне се у целој Италији шире. Поред генералног страјка у Милану проглашен је и страјк обалских радника у Ценови. У Венецији су радници посели арсенал и држе га у својим рукама. Влада предузима строге мере.

Француско-мађарски споразум.

— Против кога? —

Париз, 6. септембра. Париски „Тан“ у једном последњем броју говори, да преговори француских финансијера у Мађарској теку потпуно приватном иницијативом, те да француска влада не стоји у вези с тим преговорима. У истом чланку се пише и о Малој Антанти и вели се, да *Француска искрено одобрава напоре малих народа, који се чине у смислу одржања мира и који пазе на аграсивне намере Мађарске.*

Париски „Матен“ побија вести, којима се тврди, да је француско-мађарски споразум уперен против Мале Антанте. Када је др. Бенеш предложио Таке Јонеску савез трију држава, Јонеску је захтевао да у савез уђу и Пољска и Грчка. Француска ће са радошћу прихватити уједињење малих народа и она ће их у првом реду потпомагати у свима намерама, које могу пружати гаранције за политичку и економску слободу.

Појачање чехословачке војске према Мађарској.

Братислава, 6. септембра. Чехословачки министар војни посећује све веће градове у Словачкој, где *прегледа касарне и војничка складишта.* Ове његове посете се образлажу као *припреме за појачање чехословачких трупа према мађарској граници.*

„ГРАФИКА“ УМЕТНИЧКИ ЗАВОД Д. Д. У Н. САДУ.

ПОЗИВ
НА УПИС И УПЛАТУ ДЕОНИЦА.

Потписани оснивачи одлучили су, да оснују јединствен уметнички завод у Новом Саду под фирмом:

„ГРАФИКА“ УМЕТНИЧКИ ЗАВОД Д. Д. НОВИ САД.

Тај завод, који је први ове врсте у нашој отаџбини, прима све послове, који спадају у

штампарски, литографски, светлотискарски (Lichtdruck), каменотискарски (Steindruck) и књиговезачки посао.

Израђује све табеле и растере за војску, државна надлештва, жупаније и општине, прима на израду од најједноставнијих до најфинијих књига за новчане заводе, трговачка и индустријска подузећа, као и акције (деонице), дипломе, менице, чекове, рачуне, сигнатуре, разгледнице (Ansichtskarten) и т. д.

Друштво се оснива на 25 година.

Деоничарска главница износи:

К 2,500.000·—

подељена је на 6250 деоница по К 400·— номинале, које гласе на доносиоца. — Друштвена главница може се међутим према успеху супскрипције установити и до К 4,000.000·—

При упису полаже се у име оснивачких трошкова уписнина од К 20·— по деоници и К 80·— у име 20% од номинале. Остатак од К 320·— има се уплатити најдаље до 1. новембра о. г. Ко не уплати остатак на време губи уплаћену своту, која се у целости уноси у резервни фонд. На место тих деоница издају се нове.

Упис траје од 5. **септембра** до 1. **октобра** о. г.

Деонице ће бити провиђене са купоном за 1921. годину.

Рад подузећа почиње 1. октобра о. г.

Упис деоница прима:

Банка Војводина д. д. Нови Сад.
Банкарска и Трговачка радња Србислав Јеврић и Карел Кашпер, Београд.
Загребачка Индустријална Банка, Загреб.
Привредна Штедионица д. д. Сомбор.

На положене уплате издаваће се потврде, а уз повратак тих потврда издаће се у своје време сталне деонице. Уписницима, којима не буду додељене деонице, вратиће се уплаћени износ без камате.

Оснивачи придржавају себи право именовати први управни одбор на 3 године, затим право репартиције супскрибираних деоница по својој увиђавности.

У Новом Саду, 30. августа 1920. године. 1181 1—1

Др. Стева Адамовић, Нови Сад
начелник града Новог Сада

Душан Ковачевић, економ, Нови Сад

Др. Радивој Стратимировић, адвокат, Нови Сад

Др. Миливој Григоријевић, адвокат, Нови Сад

Димитрије К. Тодоровић, Нови Сад
власник литографије

Ђока Р. Стефановић, Нови Сад
директор филијале Југосл. Банке

Борислав Матејић, економ, Ср. Карловци

Мирко Вирт, Загреб
директор Градске Штедионице

Радивој Ковачевић, Загреб
директор Прометног Акц. Друштва

Ђорђе Паунковић, Београд
директор осиг. друштва „Росије“

Др. Коста Поповић, Сомбор

Привредна Штедионица д. д., Сомбор

Др. Ненад Бугарски, адвокат, „

Др. Момир Павловић, адвокат, Србобран

Стеван Гавански, економ, „

Шаца Дунђерски, „

Др. Тодор Николић, лекар, „

Дејан Гавански, економ, „

Тоша Хаџић, „ „

Божиде Мештеровић, Нови Сад
шеф канцеларије Банке Војводине д. д.

Банка Војводина д. д., Нови Сад

Мита Дебељачки, Нови Сад
подпредседник Банке Војводине д. д.

Др. Миливој Ковачевић, Нови Сад
председник Банке Војводине д. д.

Ђока Радуловић, Нови Сад
директор Банке Војводине д. д.

Др. Павле Јанковић, Нови Сад
градски вешки фискал

Никола Ивковић, трговац, Нови Сад

Др. Лева Поповић, лечник, Загреб

Вељко Томић, Загреб
директор Загребачке Индустријалне Банке

Иво Богдановић, адвокат, Београд,

Банкарска трговачка радња, Србислав Јеврић и Карел Кашпер, Београд

Јован Матић, Сомбор
директор Привредне Штедионице

„Екеим“ прометно индустријско д. д. Сомбор

Др. Ђорђе Дебељачки, адвокат, Ст. Бечеј

Др. Бранко Пецарски, адвокат, Сента

Славко Пецарски, Сента

Ђура В. Јованović, Нови Сад
банкарски чиновник

Управник: Јанко Томић. Штампарија Натошевић, Нови Сад, Богданска улица број 3. Одговорни уредник: Јанко Перић.